

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Martea Corneliu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Martea Corneliu xxxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în s. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.02.2018 – 05.10.2018;

Instanța de apel: 24.10.2018 – 29.01.2020;

Instanța de recurs: 23.03.2020 – 03.11.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia sediu Râșcani din 05 octombrie 2018, Martea Corneliu a fost achitat de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Cepoi Cristina, cu privire la încasarea prejudiciului material în valoare de 4 700 euro, echivalentul sumei de 85 572,43 lei, a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Martea Corneliu se învinuiește în aceea că el, într-o zi a lunii februarie 2014, aflându-se în gospodăria lui Martea Nicolai, unde temporar locuia Lungu Gheorghe, situată în satul xxxxx, raionul xxxx, recent deteriorând într-un accident rutier automobilul ultimului de model "xxxx" cu numărul de înmatriculare xxxx, cu prețul de 3 300 euro, ce este echivalent cu 6 0060 lei, acționând intenționat, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor alte: persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării lui Lungu Gheorghe a unui alt

automobil, a vândut la piese automobilul deteriorat de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare xxxxx, și a primit concomitent de la Lungu Gheorghe încă 1 000 euro, care chipurile nu ajung pentru procurarea altui automobil. Ulterior, fără a-și onora obligațiunile asumate față de Lungu Gheorghe, a însușit ilegal pentru necesitățile personale banii luați de la ultimul și banii primiți în rezultatul vânzării automobilului la piese, astfel, cauzându-i lui Lungu Gheorghe o daună în proporții considerabile în sumă totală de 4 300 euro, ce este echivalent cu 78 260 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Martea Corneliu să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal la 1000 unității convenționale, ce este echivalent cu 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitatea în domeniul comerțului pe un termen de 3 ani. Admiterea parțială a acțiunii civile, înaintată de succesorul părții vătămate Cristina Cepoi, cu încasarea de la Martea Corneliu în beneficiul ultimei a prejudiciului material în sumă de 78 260 lei.

În apelul declarat procurorul a invocat că, motivarea soluției contrazice dispozitivului, or, instanța a dedus că - din toate elementele caracteristice escrocheriei, nu a fost demonstrat nici unul, însă îl achită pe C. Martea din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, ceea ce înseamnă că faptul escrocheriei de la Lungu Gheorghe totuși a avut loc, însă nu a fost săvârșit de către inculpatul Martea Corneliu.

Instanța și-a bazat soluția pe declarațiile inculpatului Martea Corneliu și pe declarațiile martorului Martea Serghei - fratele inculpatului, care contravin declarațiilor depuse de ultimul în cadrul mirii penale, acesta menționând că, Martea Corneliu era prezent la negocierile cu cumpărătorul automobilului accidentat și în momentul transmiterii banilor

Procurorul a invocat că, în sentință instanța redă mărturisirile martorilor Lungu Iraida, Cibotaru Ruslan, Domnișoru Victor și Gorbaniuc Nicolai, însă a redat declarațiile acestora doar prin fraze rupte din context.

Instanța nu a dat apreciere declarațiilor persoanelor audiate în ședința de judecată, majoritatea din care nefiind interesați personal de rezultatul examinării cauzei, au depus depoziție ce contrazic declarațiile inculpatului Martea Corneliu și martorului Martea Serghei și anume: succesorului părții vătămate Lungu Iraida, martorilor Cibotaru Ruslan, Domnișoru Victor. Susține apelantul că instanța a omis să dea apreciere și declarațiilor lui Lungu Gheorghe, făcute în timpul depunerii plângerii la data de 09.04.2014, la Inspectoratul de politie Râșcani, împotriva lui Martea Corneliu.

Instanța de judecată tendențios a apreciat probele examinate, atât în cadrul urmăririi penale cât și în ședința de judecată, pronunțând o sentință ilegală, invocând o presupunere părtinitoare, precum că fapta nu a fost săvârșită de către inculpatul Martea Corneliu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată sentința în latura penală și în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima

instanță, prin care Martea Corneliu în conformitate cu art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și art.60 alin (1) lit. b) Cod penal a fost liberat de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, cu încetarea procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Cepoi Cristina s-a admis și s-a dispus încasarea de la Martea Corneliu în beneficiul Cristinei Cepoi a despăgubirilor în sumă de 4 300 euro, sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării, cu titlu de prejudiciu material cauzat.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond referitor la corpurile delictive, s-au menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanță de fond a judecat superficial cauza privind învinuirea adusă lui Martea Corneliu în comiterea infracțiunii de escrocherie, în lipsa unei cercetări obiective a probelor prezentate de partea acuzării, cu aprecierea eronată a împrejurărilor în fapt, iar ca rezultat a constatat greșit aspectele de drept, ce au dus la achitarea nejustificată a acestuia, or, cumulul probelor administrate în prezenta cauză, ce au servit obiect de cercetare judecătorească, inclusiv și în instanță de apel, denotă cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea escrocheriei în privința lui Lungu Gheorghe.

Totodată, instanța de apel a menționat că, instanță de fond neobiectiv a apreciat declarațiile martorilor drept fapte ce confirmă nevinovăția inculpatului, selectând doar circumstanțele ce prevalează poziția părții apărării asupra poziției acuzării, nefiind luate în considerație totalitatea probelor acumulate pe parcursul procesului, nefiind efectuată coroborarea declarațiilor cu probele scrise din materialele cauzei, ci a parcurs la interpretarea în parte a unor secvențe din declarațiile martorilor.

Instanța de apel a reținut că, potrivit procesului verbal din 02.06.2014, de sesizare despre săvârșirea infracțiunii (f.d.16, vol. I), Lungu Gheorghe a solicitat tragerea la răspundere a lui Martea Corneliu, care prin escrocherie l-a deposedat de automobil și bani, cauzându-i un prejudiciu material considerabil în sumă de 84 600 lei.

Fiind avertizat de răspunderea conform art.311 Cod de procedură penală, Lungu Gheorghe a declarat că, la începutul lunii februarie 2014, Martea Corneliu i-a accidentat automobilul de model „XXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXX, după care s-au înțeles că el va realiza automobilul așa cum este accidentat și va cumpăra altul în loc tot de același model. Sub pretextul că nu-i ajung bani pentru procurarea altui automobil, a cerut și a luat cu împrumut suma de 1 000 euro, asigurând că va merge peste hotare și îi va restitui datoria. Ultimul a cumpărat un automobil de model „XXXXXX” de culoare albă și l-a înregistrat pe numele său, iar la rugămintea de a-i transmite în proprietate acest automobil conform înțelegerii prestabilite, Martea Corneliu a refuzat spunând că nu-i este dator cu nimic. În cele din urmă Martea Corneliu a accidentat și cel de-al doilea automobil. În acest sens Lungu Gheorghe a depus cerere organelor de drept cu privire la tragerea lui Martea Corneliu la răspundere penală pentru săvârșirea escrocheriei (f.d.17,

vol. I).

Prin procesul-verbal din 23.04.2014 a fost examinat certificatul de înmatriculare a automobilului de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare XXXXXX, înregistrat pe numele lui Lungu Gheorghe, prezentat de către ultimul (f.d.24, vol. I), iar prin ordonanța din 01.07.2014 acest certificat de înmatriculare a fost recunoscut în calitate de corp delict și anexat la materialele cauzei (f.d.26, vol. I).

În cadrul consemnării declarațiilor lui Lungu Gheorghe depuse la 02.06.2014 pe marginea sesizării despre comiterea infracțiunii, ultimul a fost prevenit contra semnătură despre răspunderea ce o poartă în baza art.311 CPP, însă ulterior la etapa urmăririi penale și judecării cauzei în instanța de fond, acesta așa și nu a fost audiat, la materialele cauzei fiind anexat certificatul care confirmă decesul acestuia la 18.10.2014 (f.d.75, vol. I).

Instanța a apreciat ca fiind relevant faptul că, Lungu Iraida, fosta soție a părții vătămate Lungu Gheorghe, a declarat atât în prima instanță (f.d.4, vol. II), cât și în instanță de apel, că din spusele lui Lungu Gheorghe cunoaște că Martea Corneliu îi este dator cu niște bani, deoarece i-a accidentat automobilul. Ultimul urma să întoarcă lui Lungu Gheorghe suma de 85 000 lei, deoarece acesta după accidentare i-a mai dat 1 000 euro, însă Martea Corneliu nu a mai întors nimic.

La urmărirea penală, martorul Martea Serghei a declarat (f.d.136, vol. I) că, la negocierile cu cumpărătorul din raionul Sângerei, care ulterior s-a dovedit a fi Domnișoru Victor, privitor la vânzarea automobilului de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare XXXXXX, a participat el, Lungu Gheorghe, Martea Corneliu, Gorbaniuc Nicolae și Cibotaru Ruslan. Domnișoru Victor a dat banii direct în mâinile lui Lungu Gheorghe.

Ulterior, în instanța de fond Martea Serghei a susținut că, după accidentarea de către Lungu Gheorghe a automobilului de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare XXXXXX, l-a sunat pe Cibotaru Ruslan și l-a rugat să i-a automobilul. Când a venit cu Domnișoru Victor după automobil, l-a rugat pe Cibotaru Ruslan să se prezinte ca proprietarul automobilului pentru a evita probleme la perfectarea documentelor, întrucât Lungu Gheorghe urma să plece la Moscova. La negocieri cu Domnișoru Victor a participat el, Lungu Gheorghe și Cibotaru Ruslan. Lungu Gheorghe a acceptat propunerea lui Domnișoru Victor, acesta lăsându-i arvună în sumă de 100 sau 200 euro, iar doua zi a luat automobilul cu evacuatorul și i-a mai achitat lui Cibotaru Ruslan 1 000 euro, iar acesta a transmis banii lui Lungu Gheorghe (f.d.44-46 vol. II).

Astfel, declarațiile martorului Martea Serghei depuse la urmărirea penală diferă de cele depuse la etapa judecării cauzei în instanța de fond și anume - inițial acesta a indicat că, la negocierile despre vânzarea automobilului au avut loc cu participarea lui Martea Corneliu, ulterior susținând însă că acesta nu era prezent nici la negocieri, nici la transmiterea banilor și nici la transmiterea automobilului. Aceasta discordanță trezește dubii referitor la veridicitatea celor relatate, fiind evidentă tendința ultimului de a susține poziția fratelui său Martea Corneliu cu privire la nevinovăție.

Poziția apărării a fost combătută prin declarațiile martorului Domnișoru Victor,

care atât în instanța de fond (f.d.16-18, vol. II), cât și în instanța de apel a declarat, că la negocierile privitor la procurarea automobilului au participat Cibotaru Ruslan care s-a prezentat ca proprietar, Martea Corneliu, Martea Serghei și încă o persoană de statură scundă, care sigur nu era Lungu Gheorghe. Cibotaru Ruslan i-a transmis pașaportul tehnic, iar a doua zi a venit după automobil și i-a lăsat restul banilor. Pe Lungu Gheorghe deja l-a văzut atunci când acesta cu poliția a venit în satul Prepeleța, ridicând plăcuțele de la numerele de înmatriculare și pașaportul tehnic.

Aceleași declarații, după sens și consecutivitate, Domnișoru Victor le-a depus și la etapa urmăririi penale (f.d.60-61, vol. I), menționând că la ducerea tratativelor despre înstrăinarea automobilului erau prezenți frații Martea, Serghei și Corneliu și Cibotaru Ruslan, care s-a prezentat ca proprietarul automobilului și căruia i-a transmis arvuna în sumă de 100 euro. Când a doua zi a venit după automobil i-a transmis ultimului restul banilor, la acest moment prezenți fiind Martea Corneliu și Martea Serghei.

Poziția și declarațiile martorului Domnișoru Victor au rămas neschimbate, instanța considerând că acestea sunt credibile, or, vin în coroborare cu declarațiile martorului Cibotaru Ruslan depuse la urmărirea penală (f.d.134, vol. I), potrivit căroră, din spusele lui Martea Corneliu a înțeles că automobilul deteriorat care urma a fi înstrăinat îi aparține acestuia. La rugămintea lui Martea Serghei s-a prezentat ca proprietarul automobilul care urma a fi înstrăinat lui Domnișoru Victor. La negocieri cu ultimul a participat el, Martea Serghei și Martea Corneliu. Domnișoru Victor i-a lăsat arvună în sumă de 100 euro, pe care a transmis-o lui Martea Corneliu, iar a doua zi a mai primit suma de 1 150 euro pe care împreună cu pașaportul tehnic i-a transmis-o lui Martea Serghei.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, în prima instanță Cibotaru Ruslan a susținut că Martea Serghei i-a spus că automobilul de model „Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX îi aparține lui Martea Corneliu și că l-a accidentat, motiv pentru care acesta urmează a fi înstrăinat unei persoane și l-a rugat ca la negocieri să se prezinte drept proprietar al acestui automobil, pentru care îi va achita suma de 200 lei. A menționat că Lungu Gheorghe nu a participat la negocieri, banii fiind transmiși în prezența sa lui Martea Corneliu și Martea Serghei (f.d.19-20, vol. II).

În instanța de apel martorul Cibotaru Ruslan a explicat, Martea Serghei i-a spus că automobilul accidentat aparține lui Martea Corneliu, însă nu cunoaște de ce acesta l-a rugat să se prezinte drept proprietarul automobilului de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare XXXXXX, însă este explicabil de ce Cibotaru Ruslan a transmis arvuna în sumă de 100 euro lui Martea Corneliu, întrucât a fost convins că anume acesta este proprietarul automobilului, aflând peste luni de zile că de fapt acest mijloc de transport aparținea lui Lungu Gheorghe, care s-a prezentat la domiciliul lui și l-a rugat să relateze circumstanțele înstrăinării aceluiași automobil.

Din declarațiile martorului Gorbaniuc Nicolae depuse în prima instanță (f.d.50-51, vol. II) rezultă că, Martea Corneliu era prezent la tratativele duse pe marginea înstrăinării automobilului, în instanța de apel martorul susținând veridicitatea acestor declarații.

Prin urmare, analizând declarațiile nominalizate în raport cu cele reținute de către

instanța de fond, instanța de apel a constatat, că la baza sentinței instanța a pus declarațiile inculpatului Martea Corneliu și a fratelui acestuia, Martea Serghei, care de altfel pretind, că la negocierile cu privire la vânzarea automobilului de model „Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX a participat Lungu Gheorghe, iar Martea Corneliu a fost absent la aceste evenimente, însă, urmare a analizei efectuată pe marginea declarațiilor expuse, s-a constatat că această versiune se combate prin declarațiile martorilor Cibotaru Ruslan și Domnișoru Victor, care nu au fost apreciate de către instanța de fond la justa valoare.

La caz, s-a confirmat latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, manifestata la caz prin intenția directă a inculpatului, care dorea și admitea obținerea mijloacelor bănești în sumă de 1 000 euro, precum și a celor de pe urma înstrăinării automobilului ce aparțineau lui Lungu Gheorghe, sub pretextul că cu acești bani îi va cumpăra un alt automobil, inducându-l în eroare, cunoscând cu certitudine că nu-i va restitui va tui banii.

Instanța de apel a reținut că, motivându-și soluția de achitare a inculpatului Martea Corneliu de sub învinuirea formulată în comiterea infracțiunii de escrocherie, instanța de judecată, depășind limitele judecării cauzei, în baza probelor examinate, a conchis că nu s-a confirmat faptul că, inculpatul a comis accident rutier cu implicare automobilului de model ”Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX, deși ultimului nici nu i se impută o atare faptă infracțională, în învinuire fiind redată împrejurările care au anticipat înțelegerea ce a avut loc între Martea Corneliu și Lungu Gheorghe, referitor la înstrăinarea automobilului deteriorat și procurarea unui alt automobil.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, nu s-a confirmat că Martea Corneliu și-a asumat careva obligațiuni față de Lungu Gheorghe în vederea vânzării automobilului accidentat și că acesta a însușit banii în urma vânzării acestui automobil la piese, precum și că a primit de la Lungu Gheorghe suplimentar suma de 1 000 euro pentru procurarea altui automobil. Or, împrejurările date sunt consemnate în sesizarea lui Lungu Gheorghe despre săvârșirea infracțiunii, acesta fiind preîntâmpinat de răspundere, contra semnătură, a relatat în lux de amănunte despre înțelegerile pe care le-a avut cu Martea Corneliu referitor la automobilul de model „Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX, iar despre aceste circumstanțe a relatat în instanța de fond și în instanța de apel Lungu Iraida, fosta soție a lui Lungu Gheorghe.

Mai mult, Cibotaru Ruslan a declarat că, atât Martea Serghei cât și Martea Corneliu i-au spus că proprietarul automobilului de model „Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX este Martea Corneliu, fiind evident că motivul acestei minciuni a servit tendința însușirii banilor de pe urma înstrăinării automobilului. Crezând că Martea Corneliu este proprietarul automobilului Cibotaru Ruslan i-a transmis acestuia arvuna primită de la Domnișoru Victor, restul banilor fiind transmisă fratelui acestuia, Martea Serghei. Totodată, martorul Gorbaniuc Nicolai a relatat, că după înstrăinarea automobilului accidentat de model "Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX, Martea Corneliu intenționa să procure un alt automobil de același model, pentru ce și s-a deplasat cu acesta la Nisporeni, însă atunci nu au mai procurat mașina. Însă potrivit sesizării lui Lungu Gheorghe, Martea Corneliu totuși a procurat un automobil de model

„Xxxxxx” de culoare albă și l-a înregistrat pe numele său, iar la rugămintea de a-i transmite în proprietate acest automobil conform înțelegerii prestabilite, Martea Corneliu a refuzat spunând că nu-i este dator cu nimic.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că instanța de fond a dat suportului probator o apreciere greșită și incorect a reținut probele prezentate de partea acuzării ca fiind insuficiente pentru a constata vinovăția lui Martea Corneliu în comiterea escrocheriei.

Totodată, instanța de apel a constatat că, deși în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat comiterea de către Martea Corneliu a infracțiunii de escrocherie în privința lui Lungu Gheorghe, totuși, la caz urmează a fi efectuată reîncadrarea acțiunilor inculpatului

În contextul dat, instanța de apel a menționat că prin ordonanța procurorului în Procuratura Râșcani, Olga Gaugaș, din 22.08.2018, Martea Corneliu a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel a notat că, în Codul penal au intervenit modificări introduse prin Legea nr.179 din 26.07.2018 privind modificarea și completarea unor acte normative, publicată la 17.08.2018, în vigoare din 17.08.2018, prin care s-a modificat art.190 Cod penal. Astfel, potrivit noilor prevederi, se consideră infracțiune de escrocherie, art.190 alin.(1) Cod penal - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut la lit. c) al art.190 alin.(2) CP - ”cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Instanța de apel a reiterat că, potrivit art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală cave înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa.

Având în vedere cele menționate, instanța de apel a considerat că, acțiunile lui Martea Corneliu ce vizează comiterea infracțiunii de escrocherie urmează a fi reîncadrate din art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal în art.190 alin.(1) Cod penal - *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase și comportamentul dolosiv, acțiuni care au produs daune considerabile.*

Respectiv, stabilind ca fiind confirmată comiterea de către Martea Corneliu a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a constatat temei de încetare a procesului penal în cauză, or, la caz sunt întrunite condițiile pentru aplicarea

art.53 lit. g) Cod penal. Astfel instanța de apel a reținut că, infracțiunea comisă de către Martea Corneliu, potrivit reglementărilor expuse la art.16 alin.(3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, de la săvârșirea infracțiunii a trecut mai mult de 5 ani, fapt ce a determină încetarea procesului în privința lui Martea Corneliu, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a constatat, că prin ordonanța din 29.02.2016,01.07.2014, Lungu Gheorghe a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și din motiv că acesta la data de 18.10.2014 a decedat, în calitate de succesor al părții vătămate, prin ordonanța din 25.11.2014, a fost recunoscută fiica acestuia Cepoi Cristina. În cadrul urmăririi penale succesorul părții vătămate Cepoi Cristina a înaintat acțiunea civilă, solicitând încasarea de la inculpatul Martea Corneliu în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 4 700 euro (3 700 euro costul automobilului de model "Xxxxxx" cu numărul de înmatriculare XXXXXX și 1000 euro primiți de către Martea Corneliu de la Lungu Gheorghe), echivalentul a 85 572,43 lei.

Ținând cont de normele dreptului material civil și cel procesual-penal, instanța de apel a conchis asupra posibilității admiterii cerințelor formulate de către succesorul părții vătămate Cepoi Cristina, dispunând încasarea din contul inculpatului Martea Corneliu în beneficiul Cristinei Cepoi cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material - suma de 4 300 euro, sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării.

Cuantumul dat rezultă din considerentul că, în urma acțiunilor infracționale a lui Martea Corneliu (exprimate prin dobândirea ilicită a sumei de 1 000 euro și a automobilului de model „Xxxxxx” cu n/î XXXXXX, pe care ulterior l-a înstrăinat), lui Lungu Gheorghe i-a fost cauzat prejudiciu material în suma totală de 4 300 euro, constituit din 3 300 euro - costul automobilului și 1 000 euro pe care Martea Corneliu le-a dobândit de la Lungu Gheorghe sub pretextul procurării altui automobil.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului, care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Martea Corneliu să fie achitat.

În argumentarea recursului declarat apărătorul susține că, în acțiunile cet. Martea Corneliu învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, lipsește unul din elementele constitutive a infracțiunii și anume - latura obiectivă. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, fapt nedovedit de procuror, or declarațiile părții vătămate nu sânt insuficiente de a proba faptul că Martea Corneliu a primit și însușit banii.

Apărătorul a invocat că, nevinovăția inculpatului se dovedește prin însăși declarațiile martorilor acuzării audiați în fața instanței de judecată și anume Gorbaniuc Nicolae care a afirmat că cumpărătorul de piese se înțelegea cu partea vătămată și nu a văzut cine și cui a dat banii. Fiind audiat în ședința de judecată martorul apărării Martea Sergiu a declarat că arvuna a achitat-o Domnișoru Victor lui Cibotaru Ruslan care i-a dat

imediat banii lui Lungu Gheorghe, totodată afirmă că Martea Gheorghe nu era la fața locului când s-au înțeles de preț și când partea vătămată a primit arvuna. Mai declară că, restul banilor au fost dați peste câteva zile lui Cibotaru Ruslan iar acesta lui Gheorghe.

Martorul Cibotaru Ruslan făcând declarații fiind preîntâmpinat de răspundere penală, a declarat că sumele de bani primite de la Domnișoru Victor i le-a transmis imediat părții vătămate Lungu Gheorghe, iar Martea Corneliu nu a fost la fața locului la înțelegerea despre bani și la momentul primirii predării acestora părții vătămate.

Alte declarații care dovedesc nevinovăția lui Martea Corneliu sunt făcute de un alt martor al acuzării - Domnișoru Victor care a declarat că anume el i-a dat lui Ruslan arvună de 100 euro și tot lui Ruslan i-a dat ulterior restul banilor 1 150 euro ulterior așteptând de la Ruslan recipisă pe care nu o are nici până la ziua de azi. Fiind audiat Domnișoru Victor la data 21.02.2019 a declarat *„Până la caz a fost cunoscut cu Martea Corneliu. Pentru automobilul „Xxxxxx” ne-am achitat în euro cu Cebotari Ruslan, până atunci pe Cebotari Ruslan nu l-a cunoscut, a doua persoană era Martea Serghei, când au mers negocieri Martea Corneliu. Menționează că cu 1 250 Euro am cumpărat automobil de la Cebotari. Cebotari a zis că recent a cumpărat mașina, m-am uitat în pașaportul tehnic temporar și nu am întrebat de la cine a cumpărat mașina, fiindcă mașina era tare defectată. Cebotari Ruslan mi-a transmis mașina. Prețul inițial al mașinii mi-a fost comunicat pe telefon de către Martea Sergiu, fiind în sumă de 1 400 Euro. Martea Sergiu a zis că nu se vinde mașina lui că e mașina a unui cunoscut de a lui, i-a spus că Ruslan e proprietarul mașinii. În 2013 acea mașină nevariata ar fi costat de la 3 000 Euro și mai mult. Procură nu a primit a venit Lungu Gheorghe și a zis că mașina e bună doar pentru fier vechi. Lungu Gheorghe nu a fost la negocierea prețului. Martea Comei nu a primit bani de la mine, a primit bani de la Ruslan Cebotari”*.

În cadrul cercetării judecătorești nu s-a dovedit prin probe pertinente și concludente vinovăția lui Martea Corneliu - că a dobândit ilicit banii în sumă de 4 300 euro de la Lungu Gheorghe prin înșelăciune și abuz de încredere.

Nu a fost demonstrat faptul că, Martea Corneliu a primit și a însușit banii. Or, din toate elementele caracteristice escrocherii, partea acuzării nu a demonstrat nici unul.

La fel, Cebotari Ruslan a confirmat că banii, care i-a primit de la Domnișoru Victor pentru automobilul de model „Xxxxxx”, au fost transmiși lui Martea Sergiu.

Făcând o totalizare a analizei de învinuire aduse lui Martea Corneliu în săvârșirea infracțiunii date, trebuie de reținut că acțiunile lui Martea Corneliu aferente cazului dat se limitează doar la faptul că, ultimul l-a însoțit pe Lungu Gheorghe la procurarea și repararea automobilului de model „Xxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXX și l-a ajutat să transporte automobilul la Cebotari Ruslan, după ce Lungu Gheorghe a nimerit cu acesta în accident rutier, doar că, pentru aceste acțiuni nu poate fi declarat vinovat Martea Corneliu în deteriorarea automobilului de model „Xxxxxx” la prețul de 3 300 Euro, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării lui Lungu Gheorghe a unui automobile, vânzarea la piese a automobilului deteriorate de model „Xxxxxx” și primirea concomitent de la Lungu

Gheorghe a încă 1 000 Euro. În acest context, susține că învinuirea înaintată lui Martea Corneliu nu și-a găsit confirmarea, iar probele administrate și prezentate dovedesc nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate.

Având în vedere că, vinovăția inculpatului nu au fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar dubiile în probarea învinuirii pot fi interpretate doar în favoarea inculpatului, Martea Corneliu urmează a fi achitat.

5.3. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de partea apărării și de către inculpat, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

6. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursului, Colegiul penal lărgit reține că de către recurent nu a fost indicat nici unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor expuse de către recurent, care susține nevinovăția inculpatului, solicitând achitarea din motiv că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a infracțiunii încriminate, Colegiul penal lărgit conchide că această poziție se circumscrie temeiului pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Concomitent, în conținutul cererii de recurs avocatul consemnează doar circumstanțe factologice, pe care le descrie în detaliu, evidențiind că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probatoriu administrat pe caz, conținutul deciziei instanței de apel denotă caracterul formal al acesteia, interpretarea extensivă a legii și circumstanțelor cauzei penale, fără a ține cont că învinuirea adusă lui Martea Corneliu este una abstractă, incorectă și neprobată

În ce privesc criticele formulate de recurent, enunțate la pct.5. al prezentei decizii,

prin care susține că inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii de escrocherie, acestea au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și, cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct.4.1, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport și cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, în sensul că nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casare, urmează a se constata că recursul înaintat în cauză este vădit neîntemeiat.

La fel, instanța de recurs, menționează că din textul recursului înaintat, se evidențiază că recurentul în mod decisiv, își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală.

Potrivit jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede, că la această etapă instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Mai mult, în lumina CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța de apel, deoarece în cazul în care instanța de apel și-a motivat decizia, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei).

Cu referire la temeiul de casare prevăzut de pct.8 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit menționează că, temeiul de drept prescris în această normă, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, însă din conținutul recursului, se constată lipsa argumentării în acest sens.

Astfel, instanța de recurs menționează că, potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

În conformitate cu materialele cauzei se atestă că, prima instanță l-a achitat pe Martea Corneliu de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2020, a fost admis apelul procurorului casată sentința în latura penală și în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei noi

hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Martea Corneliu în conformitate cu art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și art.60 alin (1) lit. b) Cod penal a fost liberat de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, cu încetarea procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit reține, că starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanța de apel, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relatate și examinate în cuprinsul hotărârii atacate, instanța de apel corect ajungând la o concluzie privind vinovăția lui Martea Corneliu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, escrocheria - *adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare, prin prezentarea adevărată a unei fapte mincinoase și comportamentul dolosiv, acțiuni care au produs daune considerabile.*

Colegiul penal lărgit reține că, conținutul probelor enunțate în pct.4.1. al prezentei decizii, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de instanța de apel, confirmă cu certitudine că acțiunile inculpatului Martea Corneliu întrunesc elementele infracțiunii imputate, atât latura obiectivă cât și cea subiectivă a acestei infracțiuni, acțiunile inculpatului în acest sens fiind corect calificate în baza art.190 alin.(1) Cod penal.

În opinia instanței de recurs nu pot fi reținute nici argumentele recurentului cu privire la faptul că inițial acțiunile inculpatului au fost calificate în baza art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, ulterior însă în instanța de apel procurorul a solicitat condamnarea inculpatului în baza art.190 alin.(1) Cod penal, prin ce rezultă că i-a fost înaintată o învinuire nouă, iar inculpatul nu a avut posibilitatea de a se apăra.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, soluția adoptată de către instanța de apel în partea recalificării de drept a acțiunilor inculpatului din art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal în art.190 alin.(1) Cod penal, a fost condiționată de modificările operate prin Legea nr.179 din 26.07.2018, privind modificarea și completarea unor acte normative, publicată la 17.08.2018, în vigoare din 17.08.2018, prin care s-a modificat art.190 Cod penal. Potrivit noilor prevederi, se consideră infracțiune de escrocherie, art.190 alin.(1) Cod penal - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut la lit. c) al art.190 alin.(2) Cod penal - ”cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate în recurs, nu se identifică.

Instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra fiecărei chestiuni esențiale particulare speței, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o

însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecința, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Martea Corneliu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2020, în cauză penală privindu-l pe *Martea Corneliu xxxxx*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor